Francofonia la... Operă

(Grigore Constantinescu – 2 octombrie 2006)

Dorința noastră a fost îndeplinită. Publicul bucureștean a avut prilejul, satisfacția, bucuria de a o vedea pe Ruxandra Donose în spectacol pe scena primei scene lirice românești. Am așteptat îndelung acest eveniment, care vine după o carieră internațională de un deceniu și jumătate. A trebuit să existe o ocazie de anvergură diplomatică – cel de al 11-lea somet al francofoniei organizat la București – pentru a prilejui și „justifica” invitarea artistei. Poate că relaționarea acestor două momente are o anume semnificație, deoarece Ruxandra Donose este, într-un repertoriu amplu de operă și concert, o importantă interpretă a muzicii franceze, în marile teatre și săli de concerte ale lumii, de la muzica lui Berlioz la cea a lui Hoffmann, Bizet, Massenet, Charpentier sau Ravel.

În acest sens, Carmen este un rol de primă importanță și interesul nostru de a o urmări cum îl realizează deosebit de mare. Prezent dintotdeauna în proiectele interpretei, studiat și interpretat deja cu ani în urmă, rolul este acum reluat pentru o serie mai mare de spectacole, dintre care primele s-au desfășurat la București, urmând în continuare un traseu ce duce până la Metropolitan din New York. Este fastidios să pretindem a relua acum toate caracteristicile care argumentează importantul succes al Ruxandrei Donose pe toate meridianele liricii, într-o gamă stilistică diversă și solicitantă pe toate palierele carierei sale. Vocea are însușirile unei cultivări profesionale care conduce spre măiestria nuanței, inflexiunii, flexibilității și expresiei în comunicare. În cumul, cultura serioasă a interpretei, bazată pe anii studiului pianistic și dezvoltată în preocupările de gen cameral, vocal-simfonic și de operă, își vădește soluțiile abordării elitare a textului muzical. Înzestrată cu un temperament puternic marcat de personalitatea ce o distinge, Ruxandra Donose este și o autoritară prezență scenică, cu un profil ce îmbină actoria cu concepția asupra dramaturgiei muzicale. Toate acestea, reunite sub corolarul unei redutabile experiențe interpretative, în fața publicului marilor centre culturale internaționale, ne îndreaptă spre interesul de a-i cunoaște opinia de creator în Carmen. Glasul, de vocație belcantistă, este utilizat în partitura lui Bizet cu naturalețea manierei franceze cantabile, în care nu apare drept obligatorie forța, dar se urmărește calitatea sunetului, penetranța și culoarea cuvântului cântat. Cu o dicție ce depășește corectitudinea în favoarea inteligibilului modulat al discursului, Ruxandra Donose lasă ca drama să se desfășoare la nivelul ideilor și relațiilor de personaje, împodobind partitura cu alura stilistică specific franceză a ariilor și solourilor. Între concepția sa și tradiția personajului, există o anume supraveghere de ansamblu care aduce partitura lui Bizet la oferta interpretului, imposibil de obținut în afara unei personalități autoritare.

Au înconjurat-o, în distribuția spectacolului, interpreți din aceeași generație. Partenerul principal, tenorul Marius Budoiu, aparține unei concepții de relație cu muzica ce se aseamănă Ruxandrei Donose. De aici, plusurile personale ale evoluției sale dar, dintr-o angajare mai apropiată pasional de eroul masculin, și o anumită preocupare de „supraîncălzire” prin efort a frazării, ce obosește și solicită dincolo de limite fizice vocea, depășind granițele categoriei căreia, obiectiv, îi aparține. Insuficient poate maturizat prin studiu, modul de rezolvare a rolului lui Escamillo rămâne încă în umbra altor realizări oferite până acum de către baritonul Ștefan Ignat. O remarcăm, cunoscându-i posibilitățile și dorindu-ne să nu se grăbească în achiziționarea unui repertoriu fără siguranța că îl poate domina cu datele generoase de care dispune. Cvartetul solistic se împlinește numeric și

calitativ cu participarea excepțională a sopranei Roxana Briban în Micaela, fapt subliniat cu entuziasm și de către public. Sub bagheta lui Adrian Morar, corul și orchestra teatrului au făcut efortul de a ieși din amorțire și lipsă de antrenament, fără a evita inerente dezordini; contribuțiile planurilor solistice secundare – Simona Neagu, Sidonia Nica, Mihai Lazăr, Valentin Racoveanu – au avut merite evidente în desprăfuirea scenelor de ansamblu.

Este un adevărat tur de forță modul în care, depășind capcanele regiei, cei amintiți au ținut flacăra muzicii lui Bizet plină de tensiune. Poate că, prin asemenea performanțe, demonstrate și reale, revenim la ideea că avem pe scena Operei Naționale București interpreții meritați de tradiția teatrului. Ruxandra Donose li s-a alăturat, sporind caratele, dar și pretențiile, unor astfel de momente sărbătorești.